

کار نقشه Blueprint

فریبا جعفری*

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / تیر ۱۴۰۲ (۱۶): ۱۰۲

DOI: 10.48305/23.102

اصلی آزمون شامل محتوایی که باید پوشش داده شود، میزان تأکیدی که روی هر بخش آزمون وجود دارد و سایر ویژگی‌های مهم آزمون را توصیف می‌کند. الگوی کلی کارنقشه آزمون جدولی است که دارای دو بعد هدف و محتوا است. تدوین کارنقشه به روایی آزمون کمک می‌کند، زیرا از این طریق مدرس، نمونه صحیحی از محتوای ارائه شده به فراگیرندگان یا اهداف مورد انتظار را در آزمون می‌سنجد. همچنین کارنقشه‌ها کمک می‌کنند تا مدرس بهترین ابزار سنجش را متناسب با هدف یا محتوای ارائه شده انتخاب کند. کارنقشه کمک می‌کند تا آزمون به بهترین شکل منعکس‌کننده تمامی اهداف آموزشی و همه محتوای برنامه درسی باشد. معادل‌های فارسی مختلفی برای blueprint در متون مختلف به کار رفته‌اند از جمله نقشه ساخت، نقشه پیش‌ساخت، نقشه کلی، طرح اصلی، طرح اولیه، طرح کلی ساخت، کروکی، چاپ آبی، چاپ اوزالید. در مجموع به نظر می‌رسد در متون آموزش «کارنقشه» مناسب‌ترین معادل باشد.

کارنقشه در اصل به نسخه‌ای چاپی از یک نقشه فنی (از جمله نقشه معماری یا طرح موتور خودرو) اطلاق می‌شود. دلیل نام‌گذاری اولیه (چاپ آبی) این است که این نقشه هنگامی که خطوط نور، بر روی زمینه آبی یک نگاتیو معمولی اثر می‌گذارند ایجاد می‌شود. بیرون از دایره صنعت چاپ و تکثیر، کارنقشه در سایر حوزه‌ها از جمله طراحی صنعتی و طراحی مهندسی نیز به کار می‌رود. به عنوان مثال، برای اینکه طراحان صنعتی بتوانند ایده و طرح خود را پیاده‌سازی کنند و یا به دیگران ارائه نمایند، می‌توانند طرحشان را (همچون طرح یک خودرو، موتورسیکلت و یا هر وسیله دیگر) در قالب یک نقشه دوبعدی از یک یا چندین ارائه کنند. هرچند تکنولوژی چاپ و نمایش پیشرفت زیادی کرده است، از کارنقشه‌های سنتی هنوز برای انتقال انواعی از تصاویر استفاده می‌شود.

در حوزه آموزش پزشکی نیز این اصطلاح در موارد متعددی از جمله طراحی پروپوزال، طراحی کوریکولوم و طراحی آزمون به کار می‌رود. به عنوان نمونه کارنقشه آزمون، اجزای

منابع

1. The Editors of Encyclopaedia Britannica. Blueprint; 2021. [cited 2022 Jan 31]. available from: <https://www.britannica.com/technology/blueprint>
2. Scientific American. The Blueprint; 2009. [cited 2023 Jul 4]. available from: <https://www.scientificamerican.com/article/the-blueprint/>

تاریخ دریافت مقاله: ۱۴۰۲/۴/۷، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۴/۱۸

* نویسنده مسؤؤل: دکتر فریبا جعفری (استاد)، مرکز تحقیقات گوارش و کبد، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران. Jaffary@pharm.mui.ac.ir

3. Patil SY, Gosavi M, Bannur HB, Ratnakar A. Blueprinting in assessment: A tool to increase the validity of undergraduate written examinations in pathology. *Int J Appl Basic Med Res*. 2015; 5(Suppl 1): S76-9.
4. Raymond MR, Joseph GP. A practical guide to test blueprinting. *Med Teach*. 2019; 41(8): 854-861.